

H. Berko — O. Hudales:

NA FARMI

»Zdi se mi, da si prvič na potovanju, ker se tako veselíš, če ti pride nekaj tovarišev na pomoč... Koliko govedi imaš? Wills pove. V hipu je štirideset jezdecev razdeljenih. Trideset jih jezdi z Willsom na sredini v široko raztegnjeni vrsti čredi nasproti. Drugih deset se poda čez reko na drugi breg.

Ko teh trideset jezdecev zagleda čredo, poženejo konje v skok. Med neprestanim kričanjem in streljanjem iz revolverjev jezdijo proti čredi. Prve vrste obstanejo, se zmedejo. Lasi žvižgajo na desno in levo ter pode čredo vedno bolj narazen. Stena rogovja se zrahlja. Pastirjem se posreči, da razdele čredo na več delov. Tako zmanjšajo ogromni pritisk od zadaj.

Goved zavoha vodo. V prvih vrstah zamolklo zamuka nekaj živali. V tem se že poženejo najmočnejše krave z dvignjenimi repi proti reki. Z zadnjo močjo okrenejo jezdec konje v smeri črede, kajti proti temu toku, ki nevzdržno drvi naprej, ni obrambe; jezdec se puste goniti od povodnji živine;

Ko je čreda že blizu reke, pripravijo tam stoječi svoje svoje lase. Prve krave so dospele do vode in željno povesijo glave k dolgo zaželjenemu okrepljenju, toda živali, ki pritiskajo od zadaj, jih porinejo v vodo, da prično obupno capljati v valovih.

Kovboji na nasprotnem bregu začnejo z delom. V zanesljivih slučajih padajo zanke na rogove krav, ki se s težavo bore z vodo. Ta opora da kravam toliko možnosti, da lahko napol plavajo in se dado napol vleči na drugi breg. Jezdec poženejo konje kolikor mogoče daleč v vodo in udrihajo po pritiskajoči čredi ter tako preprečijo, da se prve vrste ne zgnetejo na obrežju.

Po nekaterih urah se posreči razdeliti čredo v nepregledno vrsto. Gove-

do se sedaj mirno pase po sočni travi to — in onstran reke.

Po zaslugi tujih pastirjev je Wills izgubil samo kakih dvesto krav. To ni nikaka velika izguba v primeri s številom vseh govedi. S tem je bila prva velika pustolovščina potovanja srečno prestana.

Nato odredi Wills počitek za ljudi in živali. Fantje si slednjič zopet privoščijo topel grizljaj. Prižgejo ognje in pečejo na različnih sočno meso utopljenih krav. Konji tekajo brez sedel okrog, se do sitega napasejo in si s krepkimi brcami delajo prostor pri napajališču.

Po treh dneh mora Wills zopet misliti na odhod. Pri tem je treba premostiti veliko zapreko: odvesti živino iz tega raja.

Vseh pet in štirideset ljudi se trudi, da sežene živali skupaj od obeh strani. Nato jezdijo čredi za hrbet in zganjajo živali počasi naprej. Vedno znova se govedo bojevito postavlja po robu, ker bi rado ostalo pri vodi.

Ves dan morajo jezdec jahati okrog, da dobe živali od reke. Končno se začne čreda zopet pomikati. Tuji jezdec se podajo v ozadje in našenejo živino v tek. Iz daljave sledi nato poslavljanje z vihtenjem klobukov in streljanjem iz revolverjev.

Wills nadaljuje pot s svojimi jezdeci proti naslednji vodi. Tokrat se je še dobro izteklo. »Vodna izguba« je bila malenkostna. Kot dopustna izguba se računa pet odstotkov vse živine. Če je izguba manjša, ima kovboj pravico do nagrade.

Petorica mož je zopet začela z enoličnim poganjanjem črede Kmalu je nad živino visel nov oblak prahu.

Pot se enolično vleče po travnati stepi. Wills ve, da bodo kmalu naleteli na kamenita tla, na katerih bo potovanje velika muka. Zato je skušal držati živali kolikor mogoče skupaj. Po nekolkodne dneh pridejo v kamnito pokrajino.

Majhne skale napovedujejo bližnje gorovje, kjer se sicer najde dovolj vode, a malo hrane. Wills mora računati s tem, da mu bo med potjo mnogo telic omagalo. Z jezo opazuje mogočne jastrebe, ki v pričakovanju izdatnega kosila krožijo nad čredo.

Z znaki skliče ljudi k posvetovanju.

»Naprej moramo iti počasneje«, pravi eden izmed pastirjev. »Morda pridemo v dveh velikih oddelkih čez.«

Po kratkem premišljevanju je Wills možu potrdil in pričeli so z delom.

Po enodnevnem trudapolnem delu, ki se je včasih izpremenilo v pravcati boj, so čredo razdelili na dva enaka dela, v sprednjo in zadnjo četo. Wills in eden izmed jezdecev jezditca s sprednjo četo, drugi trije naj bi po enem dnevu z ostalo čredo sledili in naj bi se s prvo združili šele na drugi strani gorovja.

Wills odpotuje s svojo čredo. Prične se vzpon na prelaz. Potovanje je vedno počasneje. Že po naravi ozka pot sili čredo, da se vedno bolj stiska. Tu in tam zaostane kaka telica. Prepuščena je usodi. Morda naleti na ostalo čredo ali pogine od lakote. Nekajkrat preseka revolverski strel vrvenje in cepetanje črede. Eden izmed jezdecev je rešil žival, ki si je pri padcu s skale zlomila nogo. Ni še šla vsa čreda mimo mrtve živali, že se spuste na njo jastrebi. S hlastnimi udarci kljunov raztrgajo trebuh še tople krave.

Vrh prelaza — široka in visoka planota — je slednjič dosežen. Tu počivajo. Preden živali ležejo, jezditca oba kovboja med vrstami živali, da tu in tam naženeta kako kravo od nevarnega mesta. Ne morda zato, da bi ne padla v prepad, temveč da bi je ne napadel kak grizzly-medved. Nahajajo se namreč v domovini mogočnih gorskih grizzly-jev. Ti medvedi so najmočnejši svojega plemena. Dva metra visoka zverina z lahkoto pobije odraslega bika. Zaradi sive barve krzna je med sivim skalovjem popolnoma neviden.

Kovboja ne taborita skupaj. Med obema taboriščema je dva kilometra razdalje. Ležita s puškama poleg sebe, vsak trenutek pripravljena, da skočita na noge.

Wills ne namerava dolgo ostati na tem počivališču. Če odrine s čredo v treh urah, lahko še pred nočjo dospe v dolino, kjer mora čez noč itak počivati. Trudi se, da ne bi zaspal, a zaradi ležanja mu lezejo oči skupaj. Dvigne se ter hodi gor in dol, da bi ostal buden.

Nekaj krav nenadoma prestrašeno zamuka in se gnete po pobočju, kjer se prelaz spušča v dolino. Wills zagleda tovariša, ki se naglo preriva skozi čredo. Nekaj trenutkov za tem stoji s puško v roki pred njim.

»To mora biti samo grizzly...«

Stavek še ni izzvenel, ko začujeta moža čofotajoč udarec in napol zadušen smrtni krik telice.

Kovboja stečeta na ono stran, odkoder sta začula krik. Goveda dirjajo mirno njiu in beže kar na slepo. Marsikatero se prekopicne v prepad, ki na eni strani omejuje planoto. Iz globine se slišijo topi udarci živali, ki so padle vanjo.

Čreda se gnete proti dolini in sicer v smeri potovanja, kajti nevarnost preži z nasprotno strani. Že sam vonj velike zveri zadostuje, da prepodi govedo. Možja ugledata grizzly-ja.

Ogromni medved se vzravna iznad ubite živali, ki ji je z udarcem šape zlomil hrbtnico. Medved položi ušesa tesno ob glavo. Majhne oči se svetijo neverjetno lokavo naravnost v moža, ki ga nepremično gledata. Očividno se noče bojevati. Bliskovito mu šine šapa pod telo ubitega goveda. Presenečena moža vidita, kako lahko dvigne več sto kilogramov težko žival in se pripravlja, da bi jo na sprednjih šapah odnesel v grmovje. Med tem se mu prva krogla zarije v telo. Rjoveč izpusti telico. V mogočnem skoku se požene na napadalca. Možja se bliskovito umakneta in nato počli Willsova puška. Dvoje krogel se zarije zverini v oko. Mogočni ropar je mrtev.

Kovboja valita težko medvedovo truplo do roba prepada in ga nato pahneta navzdol. Lepemu krznu se morata odreči. Mrtvega medveda morata čimprej spraviti proč, kajti sam vonj po roparski živali povzroči, da govedo ponori od strahu.

Čreda se sama napoti v dolino. To je beg. Sestop zahteva mnogo žrtev. Če medpotoma kateri izmed živali spodrsne, jo tiste, ki gredo zadaj porinejo v prepad ali pa pohodijo. Na pobočju obleži več ducatov živali. Na nje se spuste jate jastrebov.

Jezdeca se ne potrudita, da bi spravila v red to gomazečo in izpodtikajočo se gmoto. Dovolj opravila imata že s tem, da prideta živa in zdrava v dolino.

(Dalje prihodnjič)

Mitja Ribičič:

Sodba in obsodba psa Hektorja

Čudne, prečudne stvari je videl, kdor je to noč pokukal v prostorni hlev kmeta Malarja.

To noč so se v hlevu zbrale vse Malarjeve domače živali. Zbrale so se, da bi sodile in obsodile hudobnega psa Hektorja. Predsednik sodišča je bil osel. Osel zato, ker je najmodrejši. Pa tudi zato, ker je dober govornik. On je stal sredi sodne dvorane. Njemu nasproti pa sta bila petelinček Tinček in pes Hektor. Petelinček Tinček je bil tožitelj. Pes Hektor je bil toženec. Zato je tudi bil obkrožen od štirih biričev. Ti biriči so skrbeli, da ni obtoženec mogel uiti. To so bili štirje domači zajci. Zajci zato, ker ni hotel biti noben drug birič. Okoli teh pa je bilo vse polno živali. To so bili gledalci. Ti so prišli k obsodbi, da bi videli, kako bo pes Hektor kaznovan. Psa Hektorja ni od gledalcev nihče ljubil. Vol in krava zato ne, ker se jima je vedno zaletaval pod nogami. Miroljubni golobi zato ne, ker se je vedno pretepala. Mačka zato, ker ji je izpred nosa izmaknil kos mesa ali izpil mleko iz latvice. Vrabci, ker je renčal in lajal nanje. Ponosni konj ga ni maral zato, ker teče v njegovih žilah plava kri. A najbolj je psa sovražila gos. Ni mogla pozabiti reva, da je strl njeni hčerki Gagi nogo. Malarjevi so pojedli sirotlo! Vendar pa ni noben od teh kazal svojega sovraštva odkrito. Prenevarno je bil! Pes Hektor ima zlobne misli in ostre zobe. A danes mu bodo ☉ posvetili! Saj bodo vsi proti nje-mu!

Tedaj pa je osel udaril ob tla s kopitom. Nato je zarigal: »Ia, ia!« V hlevu je postalo tiho. Tako tiho, da se je slišalo, kako je drobna miška tam v kotu kihnila. Zato je kihnila, ker je oslovo kopito vzdignilo prah s tal in jo je prah ščegetal v nosu.

»Posluš, gospoda!« je tedaj osel izpregovoril. »Prične se sodna obravnava proti gospodu Hektorju...«

»Kakšen gospod! Ropar in tolovaj, ne pa gospod!« se je razjezila gos. Osel pa jo je le jezno pogledal. Nato je nadaljeval:

»Proti gospodu Hektorju, sinu gospoda Bobija in gospe Bliskove. Kdo prevzame mesto zagovornika?«

Toda noben ni hotel biti zagovor-

nik. Kdo bo zagovarjal svojega sovražnika!

»Bom pa jaz prevzela!« se je tedaj oglasila mačka Ostrotačka. Saj je bila Hektorjev sovražnik, pa tudi sovražnik petelinčka Tinčka. Pes je bil s svojo zagovornico zelo zadovoljen. Živall pa ne. Vse navprek so vpale in kričale, a vse je prekričala gos:

»Fuj, fuji! Ven jo vrzimo, izdajalsko hinavko mačjo!« Osel je tolkel s kopitom ob tla. Pa ni dosti pomagalo. Zato je zavpil:

»Mir! Sicer bom dal dvorano izprazniti!«

»Kdo pa jo bo izpraznil, kdo?« se je drla gos dalje. »Ali tisti biriči, ki se tresejo, če samo kljun odprem?«

»Ti gos neumna, ti,« je tudi osel vpil. »Ti bi rada, da bi psa obsodil. Kako pa naj ga obsodim, če kričiš in vpiješ. Saj me ne pustiš govoriti. Če ne bo takoj mir, pa grem! Potem ga kar ti obsodi, če moreš!«

Gos je spoznala, da ima osel prav. Utihnila je. A tudi drugi gledalci so se pomirili. Obravnava se je nadaljevala.

»Besedo dobi gospod tožitelj petelinček Tinček!« se je predsednik obrnil k petelinčku. Ta je že komaj čakal, da pride do besede. Takoj je začel:

»Obtožujem psa Hektorja, da mi je iz repa izpulil tri peresa!«

Ko se je petelinček spomnil svojega repa, je zajokal. Kako ne bi jokal, ko pa je bil njegov rep včasih tako lep. Sedaj pa je mršav, da ti stopijo solze v oči, če ga pogledaš.

»Besedo dobi obtožencev zagovornik, mačka Ostrotačka« je odločil osel, ker petelinček ni mogel govoriti.

Ostrotačka je važno pogledala okrog sebe. Zahrkala je in si popravila sive brke. Nato pa je vprašala petelinčka Tinčka:

»Kaj pa je delal gospod Tinček, da mu je Hektor rep izpulil?«

Ker je petelinček še vedno hlupal, je povedala gos:

»Jutrnji kikiriki je pel na strehi tolovajeve hiše!«

»Če pa je petelinček tam zapel,« je počasi in preudarno govorila mačka, »potem je pes Hektor prav imel da je zagrabil za rep petelinčka.«

Gledalce pa so te besede strašno

razjezile. Začeli so zopet vpiti in razgrajati. Najbolj pa je gos kričala:

»Tako! Prav je imel! Ali je imel tudi prav, da je moji Gagi nogo strl, kaj? O, ti mačja zalega, til še tebe bomo obsodili. Na prvo drevo te bomo obesili. Tebe in tega tolovaja.«

Tako se je drla gos. A naj je še tako vpila, osla ni mogla prekričati:

»Mir! Mir! Jaz bom sodil in nihče drug! Poslušajte, kako bom sodil!«

Gledalci so bili radovedni, kako bo osel obsodil Hektorja in so utihnili. Sedaj je osel spet lahko govoril. In je tole povedal:

»Poslušajte, kako bom sodil! Tako bom psa obsodil, da bo moral petelinčku rep vrniti. Vrnil pa bo rep tako da bo svojega dal. Tako se glasi moja sodba. Povejte, ali je pravična ali ni?«

»Pravična je že, pravična!« se je oglasila gos. »Le to mi povej, kako boš vzel rep psu, kako?«

»Tako bom vzel rep psu, tako,« je osel odvrnil, »da bom mački ukazal, naj ga odgrizne.«

»Jaz že ne!« je zavpila mačka. »Kar sam ga odgrizni, osel neumni!«

»Ga bo pa kdo drug!« je osel odločil.

Tedaj pa je pes Hektor pokazal svoje zobe. Prav vse je pokazal in zarenčal:

»Kdo ga bo odgriznil, kdo? Kar sem naj pride in ga naj odgrizne! Tu ga imam!« In je Hektor pokazal živalske¹ mu zboru svoj košati rep.

A oslu ni bilo všeč, da bi obtoženec lahko govoril, kar bi hotel in kadar

bi se njemu ljubilo.

»Primate ga!« je ukazal biričem. »Trdo ga primite, da bo bolj ponižen!«

Hektor pa je oplazil bližnjega biriča s tacco po butiči. Tako ga je oplazil, da je zastokal in zbežal v kot. Za njim pa še drugi biriči. Pes pa je skočil k petelinčku Tinčku.

»Ti si me sodil, ti, stvarca bojazljiva!« je zarenčal nad njim, da je petelinček zamižal od strahu. Tedaj pa je Hektor zagrabil z zobmi petelinčkov rep. Trdo je zagrabil in močno potegnil. Rsk! je naredilo in že je ostal petelinčkov rep v Hektorjevem gobcu. Petelinček je zatulil od bolečin, zakrilil s perotnicami in zbežal v kot k biričem-zajčkom.

»In ti si me sodil, osel neumni! Pa rep si mi hotel vzeti, kaj?« je vpil pes in skočil k oslu. Zagrabil ga je za rep. Močno zagrabil in vlekel, vlekel. Osla je zaboletlo, pozabil je na dostojanstvo predsednika in začel tuliti in prositi. Pes Hektor je na vso moč vlekel, a repa ni mogel odtrgati. Zato je odnehal. Potem je pogledal, kje tiči gos. A gos je vedela, da bo v hlevu nevarno in je na dvorišče zbežala. Od tam pa skozi plot na cesto. Tekla je po cesti skozi vas in se drla, drla na vse grlo. Tako se je drla, da je vso vas zbudila. Pa saj je prav bilo, da jo je zbudila, kajti že je prihajal svetel, sončen dan.

Le enega ni mogla zbuditi preplašena gos. Tistega Tončka ni mogla zbuditi, kateremu se je vse ta zgodba sanjala.

Lojze Zupanc:

Pšiček-goltobanček in zajček-kratkorepec

(Belokranjska)

Sredi mrzle zime, ki je pobelila vso kučarsko goro, se je iz dremavca zbudil kučarski velikan. Zlezel je iz svoje skalnate skvožnje ter si onstran kučarske loze zakuril ogenj, da bi si ogrel premrle, hrgaste¹ ude.

Zastonj je posedal poleg tamkaj ob ognju in bolščal v nebo za soncem. Toda do vigradi² je bilo še daleč in velikan je znova odčikal³ v svojo luknjo ter se vrgel na ležišče, kjer je kmalu zasmrčal v globok spanec.

Ogenj pa je gorel kar naprej. Privabil je v svoje toplo zavetje zmrzle gozdne živali. Prišla sta tudi pšiček in zajček. Pričela sta se drenjati okoli ognja za boljši prostor, in v prepiru

je zajček porihnil pšička v ogenj, da si je le-ta osmodil tačice... Tako hudo se mu je ožgala dlaka, da ima še dandanes gole podplatel!

Pšiček pa hud, zajkopal je: jej, jej, jej! in skočil za zajčkom, da bi mu vrnil milo za drago. Toda zajček je bil uren ko veter. In prav nič drugega mu ni mogel nahuditi⁴ jezljivi pšiček, le za repek ga je čavsnil ter mu skoraj vsega odgriznil...

Zato ima zajček še dandanes tako kratek repek.

¹ = grčaste

² = spomladi

³ = trdo stopal, korakal

⁴ = hudega storiti

Stana Vinšek:

Sv. Frančišek pridiguje ribam

(Primorska legenda)

Sv. Frančišek, najpristržnejši svetnik, ki je ljubil najneznatnejši drobec stvarstva, ki je ljubil nebo in zemljo, ki mu je bilo sonce sestra in mesec brat, ki je ljubil veter in sneg in nevihto, je ljubil tudi živali, najmlajše naše bratce in sestrice.

Pridigoval je ljudem — in ljudje so pozabili na svojo zlobo, svojo zavist, pohlep in krvoločnost ter postali zopet dobri in pravični. Pridigoval je zverem — in zveri so postale krotke. Pridigoval je pticam — in ptice so onemele, da so potem še lepše zapele. In potem je šel na morško obrežje da bi pridigoval še ribam, tem ubogim, nemim bitjem, ki se ne morejo oglasiti niti v žalosti, niti v veselju.

Stal je sv. Frančišek ob morju in je pridigoval. Brat veter je nosil njegove besede v neskončno daljavo, sestra vodica pa jih je pila do svojih najglobljih globlin in začule so jih in priplavale so ribe od vseh koncev in krajev širokega morja. Na beli skali je stal sv. Frančišek in beli valčki so mu poljubljani bose noge. Sv. Frančišek pa je govoril ribam in skoro ni bilo več videti morja, toliko je bilo rib, ki so dvigale svoje koničaste glavice iz sinje gladine. Zlato-srebrni škrap se je lesketal kot presojen dragulj, ob njem so blestele srebrne proge na zelenkasto-sivem gavunu. Lenac je široko našobil debele ustnice in pisani pavi, zeleno, rdeče, modro in rumeno blesteči kakor papige so švigali med drugi, ki so se spretno umikali njihovim ostrim, strupenim bodicam. Tudi jegulje so prihittele in zvijale svoja valjasta, kačam podobna trupla. Presojno se je zasvetil njen modro-zeleni hrbet, ko je pomolela igla svoj radovedni kljun iz vode. Trilja pa je zamigala z brki in ugotiča je pokimala z bradico, ko je veliko morská mačka pokazala vse tri vrste svojih blesteče belih zob.

Pa tudi morskí pes se je bil od nekod priklatil in beli, rumeni in črni pajki so se prijateljsko pritiskali ob golo kožo velikega morskéga goloba. Iz morskíh globlin je priplaval tudi morskí list in z njim glavač in oslič in

iverak. Dva metra velika, grda, požrešna morská žaba je leno pogledala okoli sebe. Temnorjava vrana in srebrno-siva ovčica sta se prijazno drgnili s plavuti, še sklat in kamencia sta zapustila svoje peščeno skrivališče in dvignila svoja četveroogata telesa do morské gladine. Pa polada in tuna, glavača in cipal —kdo naj bi naštel vse ribe, ki so poslušale sv. Frančiška, svojega velikega, človeškega prijatelja? Poslušale so ga, dokler ni umolknil in se zagledale v obzorje, kjer se je nebo poljubljalo z morjem. Potem so se vse okrenile in počasi zopet odplavale.

Le tri ribice so še ostale in gledale sv. Frančiška, ki je utrujen sedel na breg. Čisto k obali je priplavala sv. Petra riba, ki ji pravijo tudi kovač; temno sta zablesteli okrogli, svetlo obrobljeni lisi ob njenem truplu, ko se je z veliko glavo narahlo dotaknila svetnikovih nog. Sivo-plavi šarun ga je trdovratno ogledoval s svojimi velikimi očmi in njegovi boki so blesteli v svitu večerne zarje, kot bi bili s srebrom okovani. Pa tudi po hrbtu rdečkasto-siva, po trebuhu po bela lastavica je veslala s svojimi modro-zelenimi plavuti p sinji vodi kakor njena sestrica — ptica po sinjem zraku in nikakor ni hotela odplavati.

Takrat je sv. Frančišek povsíl pogled in ko je videl tri ribice, ki ga nikakor niso hotele zapustiti, se je pristržno nasmehnil. Nato se je nagnil globoko h gladini in se je pričel tiho z njimi razgovarjati. Ribice pa so plahutale, drhtele, trepetale in se spenjale iz vode in odpirale svoje nežne, mokre gobčke v nemem hrepenenju — in naenkrat se je zgodilo čudo: vse tri ribice so se oglasile in so se tiho, pa vendar razločno zahvalile sv. Frančišku. In potem so vse srečne odplavale nazaj, v globoko, globoko morja. —

Zato, pogled, če se zgodi, da kdo trdi: »Molčiš kot riba«, mu reci ti: »Prav nič ne veš. Ne pojejo sicer kot ptica, pa vendar se zglasijo, kadar se jim zdi: šarun, kovač in riba lastavica.«

Čevljarček in lakomnik

Belokrajska

Živela sta dva sosa: navihani čevljarček s številno družino in bogati lakomnik brez nje. V nedeljo je bil čevljarček v gostilni, ko prisede k njemu bogati sosed. Bilo pa je le preveliko čudo, da je lakomnik prišel v gostilnico in prisedel k revnemu čevljarčku. Krčmar je zatorej pomežiknil čevljarčku in mu pošepetal na uho nekoliko besed. Leta je pokimal, glasno pa je zaklical: »Hoj, krčmar, pošlji po mojo družinico, naj pride sem!«

Kaj je hotel krčmar? Nekaj časa se je krčil, končno pa je le poslal hlapca po čevljarčkovu družinico. Ko je prisedel za mizo devet ust, je čevljarček udaril s pestjo po mizi in zakričal:

»Hopla, krčmar, zdaj nam pa le prinesi jedade in pijače, kolikor gre na mizo!«

Ubogi krčmar je nosil in nosil, preden je nasitil lačna usta in napojil žejna grla. Ko so čevljarjevi vse pospravili, si je navihane obrisal masno brado, potlej pa je potegnil z glave širok klobuk in udaril z njim po mizi: »Hentaj te, krčmar, jeli vse plačano?«

»Vse,« je zavzdihnil ubogi krčmar, ki se s čevljarjem ni bil tako domenil, a se je bal, da bi ga čevljarček izdal in bi se mu srenja smejala.

Navihani čevljarček je odšel domov. Še tisti večer pa je na njegova vrata potrkal lakomni sosed.

»Sem si mislil,« je pričel mencati, »ko bi mi hotel prodati tisti tvoj onegavi klobuk. Dobro bi plačal...«

Udarila sta in kupčija je bila sklenjena.

Drugi dan je bil v bližnjem trgu semenj. Lakomnik se je napotil tjakaj. V semnju je kupil kravo in plačal zanjo do zadnjega evenka, kar je imel v mošnji. Potlej je šel v gostilnico ter naročil jedade in pijače. Ko se je najedel in napil, je potegnil z glave kupljeni klobuk in udaril z njim po mizi:

»Hentaj te, krčmar, jeli vse plačano?«

»Kako to mislite, oča?« se je začudil krčmar.

Lakomnik pa, ne boji len, je spet udaril s klobukom po mizi in zakričal:

»Hentaj te, krčmar, zdaj je vse plačano!«

Takšnih budalosti pa trški krčmar ni prenesel. Poklical je hlapca in ko sta la-

komnika zbatinala, sta ga ročno postavila na cesto.

Ves pobit in obtolčen je lakomnik pozno pod večer na kravi prijezdil v domačo vas.



Manko Golar:

Pesnica o Majdi

Ko zvezde so iz posteljice vstale in noč se temna v dalji je zbudila, že sanja Majda v posteljici mehki, uspavanko ji poje z gozda vila.

In poje Majdici s srebrnim glasom, o škratih majnih bajke ji šepete, — a zunaj se sprehaja mesečina in zvezdam boža ličee blesteče.

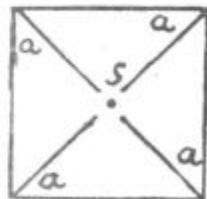
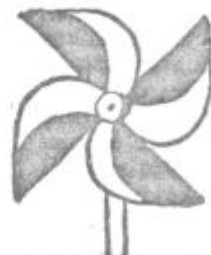
Zdaj skozi okno k Majdici se skloni in kodrčke poljublja pridne Majde, in z vilo raja mesečina v noči, dokler za goro biserno ne zajde.



Za spretno roke

Vetrnica

Za vrtnico si izrežeš iz barvastega papirja kvadrat, s stranico 10—12 cm. Kvadrat upogneš dvakrat v diagonali, diagonalni prerežeš do približno 1 cm razdalje od sredine. (Glej sliko!) Iz papirja izrežeš še majhen, okrogel listič, s premerom 2—3 cm. Nato upogneš vogale, ki so označeni s črko a v sredino,



položiš nanje okrogli listič ter vogale in listič prebodeš z buciko, ki naj drži vse štiri vogale. Nato zabodeš buciko v paličico in vetrnica je gotova.

Vetrnica je lepša in pestrejša, če jo narediš iz papirja, ki je na vsaki strani druge barve. Pomagaš si lahko tudi na ta način, da vzameš dve tanki poli različno barvnega papirja in ju položiš drugo na drugo.

Jutrovčki pišejo

Dragi stric Matic! Dolgo se nisem oglasila v »Mladem Jutru«, ker nisem imela časa. Sam veš, da je učenje in šola najvažnejše. Telovadba mi je tudi vzela nekaj ur, saj sem navdušena Sokolica, kar so tudi vsi moji bratje in sestre, že od prvega razreda osnovne šole. Dragi stric Matic, sedaj mislim iztopiti iz šole, da bi se šla kam učiti. Težko bom zapustila šolo in sokolsko telovadbo, ali ker ni drugače, se moram odločiti za svoj poklic. Oprosti mi, stric Matic, da ne morem verjeti, da je bila tista slika v »Mladem Jutru« Tvoja. Vedi, da večkrat mislim na Te ali zdi se mi, da si drugačen gospod in brez brade, ker brada ni več moderna. Prav lepo Te pozdravim in kličem ti sokolski pozdrav »Zdravo!«

Lea Črepinšek,
III. razr. mest. mešč. šole
v Celju.

Ljuba Lea! Ne bodi takšen nejeveren Tomaž! Stari ljudje ne vpoštevajo mode in če boš še dolgo dvomila, Te povabim v Ljubljano, da me lastnoročno potegneš za brado. Ali si se že odločila za poklic? Srčno Te pozdravlja Tvoj

stric Matic.

Dragi stric Matic! Hodim v 3. razred osnovne šole v Rušah. Komaj že čakam toplih dni, da bi se hodila kopat v tovarniško kopališče. Povabila bi tudi Tebe, dragi striček, če ravno si že star, a ruška voda bi Ti prijala. Zrak Ti ne bi bil posebno všeč, ker se v naši tovarni vedno kadí. Pokazala bi Ti tudi mojega malega muceka, kako se igra s svojo mamico. Prebiram vsako nedeljo »Mlado Jutro«. Upam pa, da bodo tudi te vrste našle prostora v Tvojem listu. Prav lep pozdravček Ti pošilja

Hilda Rutar,
uč. III. razr., Ruše.

Dragi stric Matic, zadnjič sem videl kako si prijazen ustrezal Vinkotu, ki Te je prosil za model stroja za enakosmerni tok. Prosim Te lepo, ustrezni moji želji in popiši kakor bi lahko napravil motorni čoln in pa letalo

Pod našo vasjo teče potok. V tem potoku delamo bazene, v njih spuščamo

ladjice iz borove skotje. Rad bi si naredil ladjico na pogon, ki bi seveda prekašala vse druge. Tudi letala si že dolgo časa gradim, toda vsako ima eno napako, leteti noče. Niti zmaj se mi ne posreči.

Gotovo bi taki modeli zanimali tudi druge. Težko bom pričakoval prihodnje številke in Tvojega odgovora. Lepo Te pozdravlja

Ilja Jurančič,
učenec 4. razr., Telce p. Tržiče.

Ljubi Ilja, zaradi pomanjkanja prostora na žalost ne moremo ustreči Tvoji prošnji, v kolikor se tiče motornega čolna in letala. Zanimive sestavke za spretno dečke objavimo v počitniških številkah. Tam boš našel gotovo kaj, kar Ti bo po duši! Lepo Te pozdravlja Tvoj stari

stric Matic.

Dragi stric Matic! Najdražji zaklad na svetu je moja zlata, dobra mamica. Ona je moja tolažba, moja uteha, moje razvedrilo, moja sreča, moja radost. Mama ublaži vsako bolečino, bodi telesno ali duševno. Mamica popravi vse krivice, ki jih prinaša življenje. Mamica ozdravi in zaceli vsako rano. Globoko ljubezen in hvaležnost čutim do svoje mamice. S pridnostjo bi se ji rada oddolžila, toda mlada sem in časih nimam dovolj vztrajnosti in dovolj močne volje. Ko bom velika, se bom mamici oddolžila. Delala bom namestu nje, pripravila ji bom lep večer življenja. Vsak večer prosim ljubega Boga, da bi mi še mnogo, mnogo let ohranil ljubo mamico.

Marica Uršičeva,
dijakinja II. razr. real. gimn.
v Ljubljani

Kdo bi rad imel

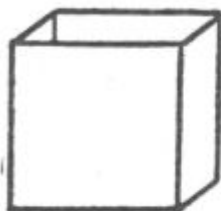
Mlado Jutro 1938

trdo vezano v obliki knjige
za majhen denar

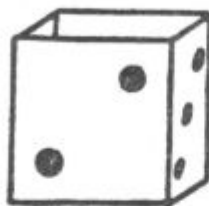
Pišite na upravo »Jutra«, Knafljeva ul. 5.

Čarobna kocka

Iz tenke, toda čvrste lepenke zlepi dve škatli v obliki kocke, kakor kaže slika I, in slika II. Prvo oblepi z rdečim papirjem, drugo pa — katera naj bo toliko manjša, da jo z lahkoto vtakneš v prvo — oblepi z belim papirjem

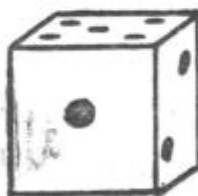


I.



II.

ter na njenih 5 ploskvah nariši 2, 3, 4, 5 in 6 pik. Končno zlepi še tretjo kocko, ki se naj na omenjeni način prilega drugi kocki. Oblepi jo z belim papirjem ter jo opremi s pikami na eni ploskvi.

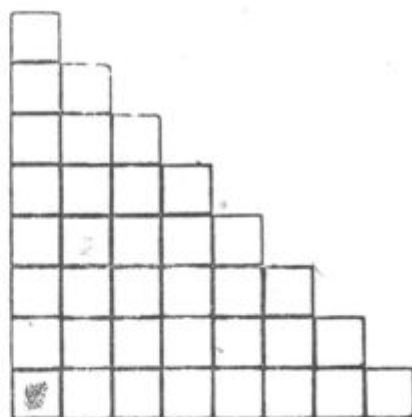


III.

V kocko II. vloži kocko št. III. reci-mo tako, da je na vrhnji ploskvi kocke III. šest, na vrhnji ploskvi kocke II pa pet pik. Gledalci bodo seveda videli le pet pik kocke II. Z rdečo kocko poklopi obe prvi ter s palcem in kazalcem nalahko pritisni dve ploščini kocke, nato pa dvigni. Na ta način boš z rdečo dvignil tudi drugo kocko. V zažudenje gledalcev bo na vrhnji ploskvi kocke ležeče na mizi šest pik. Seveda gledalci o eksistenci druge kocke ne smejo nič vedeti.



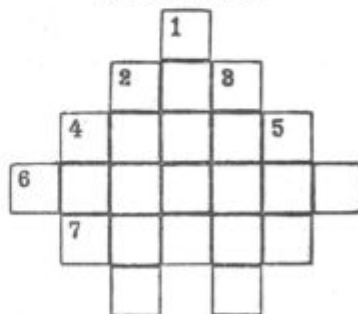
Kvadrati



porogljiv vzklík
pripovedna pesnitev
obrtnik
vrh v Karavankah
oznanilo
volja za izvršitev dejanja
ptič
glasbeni vodja

V vsaki besedi so vse črke prejšnje besede v nespremenjenem ali spre-menjenem vrstnem redu, in črka več.

Križanka



Vodoravno: 2. umetnina; 4. krajevni bližnjik; 6. nagradni razpis in tekmo-vanje; 7. valuta.

Navpično: 1. razumski utrinek; 2. kraj v Dalmaciji; 3. obrtnik; 4. rastlin-ski donos; 5. neodmenska naklonitev.

Rešitev križanke

Vodoravno: 3. sol; 5. noj; 6. lemež; 8. Ciciban; 9. Peter; 10. trs.

Navpično: 1. polip; 2. nožar; 4. le-cet; 5. nebes; 7. mitra.